

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29

04 травня 2023 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 21

Останнім часом до Ради суддів України надходять листи про надання роз'яснень щодо законності сумісництва та суміщення роботи помічників суддів, які є працівниками патронатної служби у державному органі, із зайняттям адвокатською діяльністю.

Рада суддів України, як вищий орган суддівського самоврядування, діяльність якого, зокрема має сприяти створенню належних організаційних та інших умов для забезпечення нормальної діяльності судів і суддів, утверджувати незалежність суду, забезпечувати захист суддів від втручання в їхню діяльність, а також підвищувати рівень роботи з кадрами у системі судів, звертає увагу на наступне.

Згідно із частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Рішенням Ради суддів України від 18 травня 2018 року № 21 затверджено Положення про помічника судді (зі змінами) (далі - Положення).

Положенням визначено, що помічник судді - це працівник патронатної служби у суді, який забезпечує виконання суддею повноважень щодо здійснення правосуддя.

Помічник голови суду - це працівник патронатної служби, який забезпечує виконання суддею, обраним у встановленому порядку головою суду, адміністративних повноважень, визначених Законом України «Про судоустрій і статус суддів», а також повноважень щодо здійснення правосуддя.

Помічник заступника голови суду - це працівник патронатної служби, який забезпечує виконання суддею, обраним у встановленому порядку заступником голови суду, адміністративних повноважень, визначених головою відповідного суду, а також повноважень щодо здійснення правосуддя.

Помічник судді - члена Ради суддів України - це працівник патронатної служби, який забезпечує виконання суддею - членом Ради суддів України, обраним у встановленому порядку з'їздом суддів України, його обов'язків члена Ради суддів України, а також повноважень щодо здійснення ним правосуддя.

Помічник секретаря судової палати апеляційного суду - це працівник патронатної служби, який забезпечує виконання суддею, обраним у

встановленому порядку секретарем судової палати, повноважень, визначених законом «Про судоустрій і статус суддів», головою відповідного суду, а також повноважень щодо здійснення правосуддя.

Помічник судді є працівником апарату суду.

Помічник судді з питань підготовки та організаційного забезпечення судового процесу підзвітний лише відповідному судді. Суддя є його безпосереднім керівником.

Помічник голови суду з питань, які стосуються забезпечення виконання суддею адміністративних повноважень голови суду, підзвітний лише голові суду, який є його безпосереднім керівником.

Помічник заступника голови суду з питань, які стосуються забезпечення виконання суддею адміністративних повноважень заступника голови суду, підзвітний лише заступнику голови суду, який є його безпосереднім керівником.

Помічник судді - члена Ради суддів України з питань, які стосуються забезпечення виконання суддею своїх обов'язків як члена Ради суддів України, підзвітний лише такому судді - члену Ради суддів України, який є його безпосереднім керівником.

Помічник секретаря судової палати апеляційного суду з питань, які стосуються забезпечення виконання суддею повноважень секретаря палати апеляційного суду, підзвітний лише такому судді - секретарю судової палати апеляційного суду, який є його безпосереднім керівником.

Обов'язки помічника судді визначаються посадовою інструкцією, яка затверджується керівником апарату суду за погодженням із зборами суддів відповідного суду.

З усіх інших питань, у тому числі щодо дотримання трудової дисципліни, помічник судді підзвітний керівнику апарату суду в межах його повноважень.

Керівник апарату суду створює належні умови для виконання помічником судді своїх посадових обов'язків і підвищення рівня його професійної компетентності в Національній школі суддів України.

Керівник апарату суду здійснює контроль за дотриманням помічником судді правил внутрішнього трудового розпорядку суду та Правил поведінки працівника суду.

Помічник судді у своїй роботі керується Конституцією України, Законом України «Про судоустрій і статус суддів», статтею 92 Закону України «Про державну службу», відповідними процесуальними кодексами, іншими законами та нормативно-правовими актами України, Правилами поведінки працівника суду, затвердженими рішенням Ради суддів України від 6 лютого 2009 року № 33 (у редакції рішення Ради суддів України від 24 грудня 2020 року № 72), рішеннями зборів суддів відповідного суду, Інструкцією з діловодства суду, Правилами внутрішнього трудового розпорядку суду, цим Положенням, а також посадовою інструкцією.

На помічника судді поширюється дія законодавства про працю, крім статей 39 -1, 41 - 43 -1, 49 -2 та частини 3 статті 184 Кодексу законів про працю України.

Згідно із ч. 3 ст. 25 Закону України "Про запобігання корупції" встановлено, обмеження, передбачені частиною першою цієї статті, не поширюються на депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у

відповідній раді на постійній основі), присяжних, помічників-консультантів народних депутатів України, працівників секретаріатів Голови Верховної Ради України, Першого заступника Голови Верховної Ради України та заступника Голови Верховної Ради України, працівників секретаріатів депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України, працівників патронатних служб у державних органах, осіб, зазначених у підпункті «к» пункту 1 частини першої статті 3 цього Закону (крім осіб, зазначених в інших підпунктах пункту 1 частини першої статті 3 цього Закону). Обмеження, передбачені пунктом 1 частини першої цієї статті, не поширюються на осіб молодшого начальницького складу служби цивільного захисту, які проходять службу в аварійно-рятувальних формуваннях та пожежно-рятувальних підрозділах у змінному режимі (за умови відсутності у таких осіб повноважень із здійснення заходів державного нагляду (контролю), реєстрації декларацій відповідності матеріально-технічної бази суб'єктів господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки, ліцензування).

Відповідно до ч.ч. 1, 2 ст. 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокат - фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність на підставах та в порядку, що передбачені цим Законом; адвокатська діяльність - незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту.

Адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів (ч. 1 ст. 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»).

Законодавством України встановлено низку положень, що за змістом є обмеженнями та заборонами певних видів поведінки посадових осіб, а за своїм призначенням це - засоби запобігання корупції. Необхідно такі положення знати, розуміти та дотримуватись у своїй повсякденній діяльності. Крім того, законодавство встановлює низку вимог та процедур, спрямованих на запобігання корупції. Усі ці інструменти становлять комплекс антикорупційних механізмів, які виступають бар'єрами на шляху вчинення корупційних правопорушень.

Виходячи з аналізу актуального законодавства, на помічників суддів, як працівників патронатної служби, прямо не поширюються обмеження передбачені законодавством щодо суміщення та сумісництва, проте, **здійснювати адвокатську діяльність**, перебуваючи на посаді помічника судді, не виглядає легітимним та суперечить меті антикорупційного законодавства.

Водночас проходити навчання, стажування, скласти іспит та отримувати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю у вільний від роботи час є можливим. У разі отримання свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю, помічник зобов'язаний невідкладно зупинити його дію.

Оскільки, перебування на посаді помічника судді та здійснення адвокатської діяльності може мати ознаки використання особою, зокрема, помічником судді, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону України "Про запобігання корупції", або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю

особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей, що в свою чергу може породжувати реальний чи потенційний конфлікт інтересів.

Крім того, помічник судді є працівником апарату суду, відтак повинен поводитися під час та поза виконанням службових чи посадових обов'язків гідно, уникати поведінки та ситуацій, дій та вчинків, що можуть зашкодити авторитету судової влади чи незалежності суду, негативно вплинути на репутацію суду чи його працівників.

З огляду на викладене, Рада суддів України вважає, що сумісництво та суміщення посади помічника судді із здійсненням адвокатської діяльності не буде доречним та суперечитиме меті антикорупційного законодавства, що в свою чергу негативно впливатиме на репутацію судів та судової влади в цілому.

Заслухавши та обговоривши інформацію Голови Ради суддів України Моніча Б.С. щодо неможливості суміщення роботи помічника із адвокатською діяльністю, відповідно до статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Положення про помічника судді, затвердженого рішенням Ради суддів України від 18.05.2018 № 21 (зі змінами), Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з'їздом суддів України 16 вересня 2010 року (із подальшими змінами), Рада суддів України

в и р і ш и л а :

1. Інформацію Голови Ради суддів України Моніча Б.С. щодо неможливості сумісництва та суміщення посади помічника судді із адвокатською діяльністю взяти до відома.

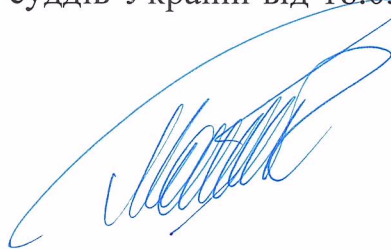
2. Вважати, що сумісництво та суміщення посади помічника судді із здійсненням адвокатської діяльності є неприпустимим.

3. Якщо кандидат на посаду помічника судді є діючим адвокатом - така діяльність має бути зупинена в установленому законом порядку.

У разі набуття діючим помічником судді статусу адвоката, здійснення адвокатської діяльності також підлягає невідкладному зупиненню у визначеному законом порядку.

4. У зв'язку з цим, внести зміни до Положення про помічника судді, затвердженого рішенням Ради суддів України від 18.05.2018 № 21 (зі змінами), що додаються.

**Голова
Ради суддів України**

Б.С. Моніч

Додаток
до рішення Ради суддів України
04 травня 2023 року № 21

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Ради суддів України
04 травня 2023 року № 21

<p>Порівняльна таблиця</p> <p>змін до Положення про помічника судді, затвердженого рішенням Ради суддів України від 18.05.2018 № 21, (зі змінами внесеними згідно з Рішеннями Ради суддів від 26.10.2018 № 63; від 21.06. 2019 № 29; від 22.11.2019 № 90; від 03.09.2021 № 38; від 06.10.2022 № 32</p> <p>{Додатково див. рішення Ради суддів України від 13.09.2021 №41, рішення Ради суддів України від 10.06.2022 № 17}</p>	<p>діюча редакція</p> <p>5. Помічник судді у своїй роботі керується Конституцією України, Законом України "Про судоустрій і статус суддів", статтею 92 Закону України "Про державну службу", відповідними процесуальними кодексами, іншими законами та нормативно-правовими актами України, Правилами поведінки працівника суду, затвердженими рішенням Ради суддів України від 6 лютого 2009 року № 33, рішеннями зборів суддів відповідного суду, Інструкцією з діловодства суду, Правилами внутрішнього трудового розпорядку суду, цим Положенням, а також посадовою інструкцією.</p>
	<p>пропозиція</p>

<p>На помічника судді поширюється дія законодавства про працю, крім статей 39⁻¹, 41 - 43⁻¹, 49⁻² та частини 3 статті 184 Кодексу законів про працю України.</p>	
<p><i>{Абзац 2 пункту 5 в редакції Рішень Ради суддів № 63 від 26.10.2018, № 90 від 22.11.2019}</i></p>	
<p>За помічником (помічниками) судді, якого (яких) призначено на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або прийнятими на військову службу за контрактом, у тому числі шляхом укладення нового контракту на проходження військової служби, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення зберігаються місце роботи, посада.</p>	
<p><i>{Пункт 5 доповнено 3 абзацом згідно з Рішенням Ради суддів № 32 від 06.10.2022}</i></p>	
	<p>Сумісництво та суміщення посади помічника судді з адвокатською діяльністю є неприпустимим.</p> <p>Якщо кандидат на посаду помічника судді є діючим адвокатом - така діяльність має бути зупинена в установленому законом порядку».</p> <p>У разі набуття діючим помічником судді статусу адвоката, здійснення адвокатської діяльності також підлягає невідкладному зупиненню у визначеному законом порядку.</p>
	<p><i>{Пункт 5 доповнено 4-6 абзацами згідно з Рішенням Ради суддів №21 від 04 травня 2023}</i></p>